

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 21.11.2002
COM(2002) 655 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES
PARLEMENT**

eEurope 2005: Indicatoren voor benchmarking

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD EN HET EUROPEES PARLEMENT

eEurope 2005: Indicatoren voor benchmarking

(voor de EER relevante tekst)

1. INLEIDING

In mei 2002 heeft de Commissie met het oog op de Europese Raad van Sevilla het Actieplan eEurope 2005 ingediend. Hierin werd voor zowel Europese instellingen als de lidstaten een reeks beleidsmaatregelen geformuleerd om de ontwikkeling van de informatiemaatschappij in Europa te versnellen. Verder bevatte het document voorstellen voor het benchmarken van de vorderingen met de uitvoering van het actieplan, aan de hand van nader door de Commissie voor te stellen en door de Raad goed te keuren indicatoren. Deze mededeling bevat de voorstellen van de Commissie voor de bij eEurope 2005 te hanteren benchmarkingindicatoren, voor behandeling op de bijeenkomst van de Raad voor de Telecommunicatie op 5 december 2002. De Commissie verzoekt de Raad deze lijst van indicatoren te goed te keuren.

2. BENCHMARKING: DE LESSEN VAN eEUROPE 2002

Na de goedkeuring van het actieplan door de Europese Raad van Sevilla is de Commissie samen met deskundigen uit de lidstaten en de kandidaat-lidstaten, met name van de nationale bureaus voor de statistiek, nagegaan welke lessen konden worden getrokken uit de benchmarking bij eEurope 2002 en welke uitgangspunten moeten worden gehanteerd voor de benchmarking van eEurope 2005. De voornaamste conclusies van dit overleg waren de volgende:

- (i) **eEurope 2005 moet een beperkt aantal beleidsindicatoren krijgen** die direct samenhangen met de beleidsmaatregelen van eEurope 2005, zodat het gemakkelijker is de resultaten van het beleid onder de aandacht te brengen. De hoofdindicatoren met betrekking tot de beleidsdoelen moeten worden aangevuld met 'technische' statistische gegevens ten behoeve van de analyse, zoals leeftijd, geslacht en sector. Vergelijkingen met derde landen zijn noodzakelijk om maatstaven vast te stellen en de positie van de EU ten opzichte van de best presterende landen in de wereld te bepalen. De resultaten van de benchmarking worden zo snel mogelijk verspreid via de eEurope-website.
- (ii) Volgens de huidige planning wordt de EU begin 2004 **uitgebreid** met tien nieuwe lidstaten. Om een zo compleet mogelijk beeld te kunnen bieden van de ontwikkelingen in de kandidaat-lidstaten moet de benchmarking mede worden afgestemd op de behoeften en speciale kenmerken van die landen.

- (iii) **Tijdplanning:** Een maximale invloed van de benchmarking op het beleid kan worden bereikt als de Commissie voor haar bijdragen aan de jaarlijkse voorjaarsbijeenkomst van de Europese Raad steeds over recente gegevens kan beschikken. Dat zijn immers de bijeenkomsten waarbij wordt nagegaan welke voortgang is geboekt met het nastreven van de door de Europese Raad in Lissabon gedefinieerde doelstelling om de EU in de loop van een decennium tot de meest dynamische en concurrerende kenniseconomie ter wereld te maken. In de praktijk betekent dit dat de voortgangscijfers elk jaar uiterlijk in november beschikbaar moeten zijn.
- (iv) **Controle:** De nationale bureaus voor de statistiek moeten in de gelegenheid worden gesteld commentaar te leveren op de diverse onderzoeken. Voordat de gegevens worden vrijgegeven voor het beoordelen van de geboekte voortgang met de uitvoering van het actieplan, dienen ze derhalve waar mogelijk te worden voorgelegd aan de werkgroep van de Raad inzake de diensten van de informatiemaatschappij en de *ad hoc* groep van deskundigen voor benchmarkingindicatoren van de Commissie.
- (v) **Steekproefenquêtes:** De voor verscheidene indicatoren van *e*Europe 2002 gehanteerde Eurobarometer-enquêtes hebben het voordeel dat de uitkomsten snel beschikbaar zijn (binnen 6 weken na de enquête), terwijl de methodiek bovendien in alle lidstaten gelijk is. Teneinde de kwaliteit op te voeren dient er echter naar te worden gestreefd meer gebruik te maken van enquêtes die door nationale bureaus voor de statistiek (NBS) en Eurostat worden uitgevoerd, aangevuld met *ad hoc* enquêtes waar de Commissie deze noodzakelijk acht. Vanaf 2003 zullen de kandidaat-lidstaten worden uitgenodigd om deel te nemen aan Eurostat-onderzoeken. De aanvullende enquêtes van de Commissie zullen zo spoedig mogelijk worden uitgebreid naar deze landen.
- (vi) In de toekomst zal moeten worden bezien in hoeverre het uitvoerbaar is om, in het licht van beleidsbehoeften en structurele wijzigingen, ook te gaan werken met **effectindicatoren**.

3. *e*EUROPE 2005: VOORGESTELDE INDICATOREN

Uitgaande van deze algemene beginselen stelt de Commissie 14 beleidsindicatoren en 22 aanvullende indicatoren voor. Bij alle indicatoren wordt vermeld uit welke bron de gegevens ervoor moeten worden verkregen en met welke frequentie deze moeten worden verzameld. Verder worden 1 beleidsindicator en 3 aanvullende indicatoren voorgesteld waarvoor nog proefonderzoeken moeten worden uitgevoerd, maar waarvan de toevoeging aan de lijst van indicatoren wel bij de tussentijdse voortgangsevaluatie van *e*Europe in 2004 moet worden overwogen.

INHOUDSOPGAVE
Lijst van benchmarkingindicatoren voor eEurope 2005

Internetindicatoren	5
A. Internettoegang van en internetgebruik door de burgers.....	5
B. ICT-toegang van en ICT-gebruik door het bedrijfsleven.....	6
C. Internettarieven	6
Moderne on-line overheidsdiensten	7
D. e-overheid.....	7
E. e-leren.....	8
F. e-gezondheid	8
Een dynamische omgeving voor e-business	9
G. on-line kopen en verkopen	9
H. Gereedheid voor e-handel	9
Een veilige informatie-infrastructuur	10
I. ICT-beveiliging - ervaring en toepassing onder internetgebruikers	10
Breedband	11
J. Breedbandpenetratie.....	11

INTERNETINDICATOREN

A. Internettoegang van en internetgebruik door de burgers¹

Beleidsindicatoren²:

A.1 Percentage huishoudens of personen dat thuis een internetaansluiting heeft

A.2 Percentage personen dat geregeld internet gebruikt

Definitie: Bevolkingsgroep van 16-74 jaar. 'Geregeld' gedefinieerd als ten minste eenmaal per week. Gebruik geldt ongeacht de wijze van toegang en de plaats vanwaar toegang wordt verkregen. Secundaire gegevens voor tabellen en uitsplitsing: leeftijd, geslacht, arbeidssituatie, opleidingsniveau en woonplaats (regio's van doelstelling 1 en andere regio's)

Bron: Eurostat/NBS-onderzoek naar ICT onder huishoudens, de gegevens dienen op vergelijkbare wijze te worden vergaard

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

Aanvullende statistische indicatoren:

A.3 Percentage huishoudens met internetaansluiting, uitgesplitst naar verbinding via digitale TV, mobiele apparatuur (waaronder alle vormen van mobiele toegang, handheld computer, mobiele telefoon) en indien bekend aparte vermelding van 3G (UMTS)

A.4 Percentage personen met internetaansluiting uitgesplitst naar toegangsplek (thuis, op het werk, onderwijsinstelling, internetcafé, openbare internet-toegangspunten (PIAP's), enz.) en naar geslacht

A.5 Percentage personen dat in de voorgaande drie maanden internet heeft gebruikt voor specifieke toepassingen, uitgesplitst naar toepassing: verzending/ontvangst van e-mailberichten, opzoeken van informatie over goederen en diensten, lezen/downloaden van on-line nieuwsbladen, spelen/downloaden van spellen en muziek, internetbankieren

A.6 Percentage huishoudens met een aansluiting in regio's van doelstelling 1

¹ De Commissie en de Raad zijn overeengekomen dat het percentage huishoudens met een internetaansluiting wordt gehanteerd als een van de structurele indicatoren voor het meten van de voortgang met de verwezenlijking van de algemene doelstellingen van de strategie van Lissabon.

² Alle beleidsindicatoren dienen waar mogelijk een aanvullende statistische indicator te krijgen die vergelijkbare cijfers levert voor de VS, Japan of andere toonaangevende landen.

B. ICT-toegang van en ICT-gebruik door het bedrijfsleven

Beleidsindicator:

B.1 Percentage werknemers dat bij hun normale werkzaamheden beschikt over een computer die op internet is aangesloten

Definitie: Uit te splitsen naar bedrijfsomvang (10-49; 50-249; 250+ werknemers) en branche (NACE-secties D, F, G, H, I, K³)

Bronnen: Eurostat/NBS-onderzoek naar ICT-gebruik onder bedrijven

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

Aanvullende statistische indicatoren:

B.2 Percentage bedrijven met internetaansluiting⁴

B.3 Percentage bedrijven met een website/homepage

B.4 Percentage bedrijven met een intranet/extranet

B.5 Percentage bedrijven met werknemers die een deel van hun werktijd⁵ niet op de werkplek zelf doorbrengen en vanaf een externe locatie verbinding hebben met het IT-systeem van de onderneming

C. Internettarieven

Beleidsindicator:

C.1 Internettarieven uit te splitsen naar uiteenlopende omvang van het gebruik: 20, 30, 40 uur per maand, vaste tarieven

Definitie: Tarieven uitsplitsen naar inbelverbinding via xDSL, kabelmodem en telefoonlijn tijdens piek- en daluren, inclusief BTW

Bronnen: Onderzoek van de Commissie en de OESO ter vergelijking met de tarieven buiten de EU

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

³ Bovendien dienen vanaf 2004 de gegevens te worden verstrekt voor NACE-secties J en 92.1 (film en video) plus 92.2 (radio en televisie).

⁴ De Commissie en de Raad zijn overeengekomen dat het percentage bedrijven met een internetaansluiting wordt gehanteerd als een van de structurele indicatoren voor het meten van de voortgang met de verwezenlijking van de algemene doelstellingen van de strategie van Lissabon.

⁵ Gemiddeld ten minste een halve dag per week niet op het werk maar elders

Aanvullende statistische indicatoren:

C.2 Per type opgave van de goedkoopste breedbandtoegang in iedere lidstaat

MODERNE ON-LINE OVERHEIDSDIENSTEN

D. e-overheid

Beleidsindicator:

D.1 Aantal basisdiensten van de overheid dat volledig on-line beschikbaar is⁶

Definitie: De 20 basisdiensten die op 12 maart 2001 door de Raad Interne Markt/Consumentenzaken/Toerisme zijn vastgesteld voor de eerste benchmarking van eEurope

Bron: Onderzoek door de Commissie samen met de lidstaten

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

Aanvullende statistische indicatoren:

D.2 Percentage personen dat internet gebruikt voor communicatie met overheidsinstellingen, uitgesplitst naar doel van de communicatie (informatie opvragen, formulieren opvragen, ingevulde formulieren toezenden)

D.3 Percentage bedrijven dat internet gebruikt voor communicatie met overheidsinstellingen, uitgesplitst naar doel van de communicatie (informatie opvragen, formulieren opvragen, ingevulde formulieren toezenden)

Van de volgende aanvullende indicatoren dient door middel van proefonderzoeken te worden nagegaan of het haalbaar is deze in het stadium van de tussentijdse evaluatie of eerder in te voeren:

D.4 Aantal beschikbare on-line basisoverheidsdiensten met geïntegreerde digitale back-officeverwerking

D.5 Aandeel van de overheidsopdrachten die geheel on-line worden afgehandeld (elektronisch geïntegreerd) als percentage van het totale bedrag aan overheidsopdrachten

D.6 Percentage van de overheidsinstellingen dat open-sourcesoftware gebruikt

⁶ Informatie over de beschikbaarheid wordt verzameld volgens dezelfde methode als bij eEurope 2002.

E. e-leren⁷

Beleidsindicator:

E.1 Aantal leerlingen per computer met internetaansluiting (breedband zowel als niet-breedband)

Definitie: Alleen computers meetellen die voor educatief gebruik dienen

Bron: Onderzoek door de Commissie, Eurostat/NBS-onderzoek onder huishoudens en bedrijven

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

Aanvullende statistische indicatoren:

E.2 Percentage personen dat internet heeft gebruikt in samenhang met onderwijs en opleiding, uitgesplitst naar: formele onderwijsactiviteiten (school, universiteit, enz.), bij- en nascholingscursussen, andere cursussen die speciaal verband houden met de kansen op de arbeidsmarkt⁸

E.3 Percentage bedrijven waar vormen van e-leren worden toegepast voor scholing en opleiding van werknemers

F. e-gezondheid

Beleidsindicatoren:

F.1 Percentage van de bevolking (van 16 jaar en ouder) dat internet gebruikt om informatie over gezondheidszaken op te zoeken, voor zichzelf of voor anderen

F.2 Percentage van de huisartsen dat elektronische patiëntenkaarten bijhoudt

Definitie: Hieronder valt informatie over ongevallen, ziekten en voedingskwesties. Bij frequentie onderscheid tussen dagelijks, wekelijks, maandelijks, zelden, nooit. Demografische gegevens: leeftijd en geslacht. Onderscheid maken tussen algemene on-line zoekactiviteiten en on-line vragen aan individuele huisartsen. In het laatste geval uitsplitsen naar onderwerp: een afspraak maken, een verzoek om een recept, een verzoek om medisch advies

Bron: Nieuw onderzoek, Eurostat/NBS-onderzoek onder huishoudens

⁷ De Raad heeft op voorstel van de Commissie en bijdragen van de Lid-Staten, het Rapport over concrete toekomstige objectieven van onderwijssystemen aangenomen op 12 februari 2001, waarvan de omzetting zal leiden tot het definiëren van nieuwe indicatoren voor dit gebied.

⁸ Een bijkomende aanvullende indicator betreffende het 'percentage van de bevolking die een opleiding in ICT heeft genoten, opgesplitst naar werkgelegenheidsstatus, geslacht en opleiding, zal vanaf 2004 toegevoegd worden.

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

EEN DYNAMISCHE OMGEVING VOOR E-BUSINESS

G. on-line kopen en verkopen

Beleidsindicator:

G.1 Omvang van de e-handel als percentage van de totale omzet van bedrijven

Definitie: e-Handel zoals gedefinieerd door de OESO, zowel in ruime als in enge zin. On-line inkoop en verkoop omvat transacties via internet zowel als via EDI. Bij de verkoopcijfers worden leveringen aan bedrijven (B2B) en aan particulieren (B2C) meegerekend, maar alleen ondernemingen die meer dan 1% on-line kopen/verkopen worden in aanmerking genomen. Met uitzondering van G.2 moeten de cijfers worden uitgesplitst naar bedrijfsomvang (aantal werknemers 10-49, 50-249, 250+) en branche (NACE-secties D, F, G, H, I, K)

Bron: Eurostat/NBS-onderzoek onder bedrijven en huishoudens

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

Aanvullende statistische indicatoren:

G.2 Percentage personen dat voor privé-gebruik in de loop van de voorgaande drie maanden via internet producten of diensten heeft besteld/aangeschaft

G.3 Percentage bedrijven dat on-line opdrachten heeft ontvangen⁹

G.4 Percentage bedrijven dat on-line betalingen voor internetverkoop heeft ontvangen

G.5 Percentage bedrijven dat on-line aankopen heeft gedaan

H. Gereedheid voor e-handel

Beleidsindicator: e-handelsindex (een samengestelde indicator)

Definitie: Een (in de loop van 2003 te definiëren) wiskundige functie die een combinatie bevat van een aantal essentiële interne en externe bedrijfsprocessen waarbij ondernemingen in de lidstaten gebruikmaken met geïntegreerde digitale middelen

Bron: Eurostat/NBS-onderzoek onder bedrijven

⁹ Een bijkomende aanvullende indicator betreffende het 'percentage van ondernemingen dat on-line elektronisch factureert' zal vanaf 2004 toegevoegd worden wanneer de e-facturatie Richtlijn in werking treedt.

Frequentie: Proefonderzoek uit te voeren in 2003 en bij een bevredigend verloop daarvan verder jaarlijks verzameling van gegevens over het eerste kwartaal

Componenten van de index:

Invoering van ICT door het bedrijfsleven

- a1. Percentage ondernemingen dat internet gebruikt
- a2. Percentage ondernemingen met een eigen website/homepage
- a3. Percentage ondernemingen waar ten tijde van het onderzoek minstens twee beveiligingstechnieken worden toegepast
- a4. Percentage van het totale aantal werknemers dat bij hun normale activiteiten geregeld (minstens eenmaal per week) computers gebruikt
- a5. Percentage ondernemingen met een breedbandaansluiting op internet
- a6. Percentage ondernemingen met een LAN en toepassing van een intranet of extranet

ICT-gebruik door bedrijven

- b1. Percentage ondernemingen dat via internet, EDI of een ander computergesteund netwerk producten/diensten heeft aangeschaft, wanneer dit meer dan 1% van de totale inkoop bedroeg
- b2. Percentage ondernemingen dat via internet, EDI of een ander computerondersteund netwerk opdrachten heeft ontvangen, wanneer dit meer dan 1% van de totale omzet bedroeg
- b3. Percentage ondernemingen waarvan de IT-systemen voor orderbeheer (inkoop en verkoop) automatisch met andere interne IT-systemen zijn gekoppeld
- b4. Percentage ondernemingen waarvan de IT-systemen automatisch zijn gekoppeld met de IT-systemen van leveranciers of afnemers buiten de eigen groep
- b5. Percentage ondernemingen met een internetverbinding via welke ook bankzaken en financiële diensten worden afgewikkeld
- b6. Percentage ondernemingen dat producten aan andere bedrijven heeft verkocht via een gespecialiseerde internetmarktplaats

EEN VEILIGE INFORMATIE-INFRASTRUCTUUR

I. ICT-beveiliging - ervaring en toepassing onder internetgebruikers

Beleidsindicatoren:

- I.1 Percentage personen met een internetverbinding dat problemen heeft ondervonden op het gebied van beveiliging

- I.2 Percentage ondernemingen met internetverbinding dat problemen heeft ondervonden op het gebied van beveiliging

Definitie: 'Problemen op het gebied van beveiliging' voor particulieren gedefinieerd als fraude met credit cards, computervirussen en misbruik van persoonsgegevens, voor bedrijven (uitgesplitst naar aantal werknemers: 10-49; 50-249; 250+) als computervirussen, ongeautoriseerde toegang tot systemen of informatie en chantage/bedreiging met betrekking tot gegevens of programmatuur van het bedrijf in de voorgaande 12 maanden

Bron: Eurostat/NBS-onderzoek naar ICT onder particulieren en bedrijven

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

Aanvullende statistische indicatoren:

- I.3 Percentage personen dat in de loop van de voorgaande drie maanden voorzorgsmaatregelen heeft getroffen met betrekking tot ICT-beveiliging¹⁰
- I.4 Percentage ondernemingen dat in de loop van de voorgaande drie maanden voorzorgsmaatregelen heeft getroffen met betrekking tot ICT-beveiliging
- I.5 Percentage particulieren en ondernemingen dat in de loop van de voorgaande drie maanden op hun pc('s) beveiligingen of een update van beveiligingen heeft geïnstalleerd

BREEDBAND

J. Breedbandpenetratie

Beleidsindicatoren:

- J. 1 Percentage ondernemingen met breedbandaansluiting
- J. 2 Percentage huishoudens of personen met breedbandaansluiting
- J. 3 Percentage overheidsinstellingen met breedbandaansluiting

Definitie: 'Breedbandaansluiting' gedefinieerd als 'aansluiting voor hoge snelheden', bijvoorbeeld xDSL, kabel, satelliet, vast-draadloos, LAN of (in de toekomst) UMTS. Cijfers uitsplitsen naar soort aansluiting

Bron: Onderzoek van de Commissie, Eurostat/NBS-onderzoek naar ICT onder huishoudens en bedrijven

¹⁰ 'Voorzorgsmaatregelen met betrekking tot ICT-beveiliging' worden voor particulieren en ondernemingen afzonderlijk gedefinieerd.

Frequentie: Jaarlijks, voor het eerst in oktober 2003, vervolgens in oktober 2004 en in oktober 2005; gegevens met betrekking tot het eerste kwartaal van 2003/4/5

Aanvullende indicatoren:

- J.4 Verschil tussen beschikbaarheid en benutting van breedband internetaansluiting, uitgesplitst naar soort aansluiting
- J.5 Percentage huishoudens of personen dat beschikt over aansluitingen voor huisnetwerken¹¹

¹¹ Toe te voegen waar en wanneer de situatie dat wenselijk maakt.